

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODROUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Cekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

JAPONSKA OFENZIVA

Japonci so davi pričeli generalno ofenzivo na Šanghaj — Položaj je skrajno napet

Šanghaj, 20. februarja. Ob 0.30 zjutraj srednje evropskega časa, to je pol ure pred potekom japonskega ultimata, se je danes pričela že dolgo napovedana generalna ofenziva Japoncev proti Šanghaju. Ob tem času je vrhovno poveljstvo japonskih čet izdalo povelje za generalni napad. Že poprej so japonske fete zopet zasedle vse svoje postojanke. Ofenziva se razvija od Hongjuparka, od koder je navalilo 15 tankov proti severnemu kolodvoru. Istočasno se je pričela nova ofenziva proti trdnjavni Vusung. V borbo je poseglo poleg velikega števila bombnih letal 60 poljskih topov in 40 težkih havbic.

Kitajci so prav tako odločeni braniti se do skrajnosti, ter so zbrali velike rezerve, ki jih bodo po potrebi vrgli v bitko. Glavne rezerve so se utaborile 20 kilometrov od Šanghaja, tako da so ta-

koj na razpolago. V mednarodnih koncesijah vlada veliko razburjenje, ker se je batiti, da niti Japonci niti Kitajci ne bodo spoštovali neutralnosti tega ozemlja.

Zeneca, 20. februarja. Zaradi postritev položaja v Šanghaju, je kitajske delegat zahteval takošnje sklicanje sveta Društva narodov, da zavzame svoje stališče. Odbor dvanajstorice je na včerajšnji seji zavrnil ugovor Japonske proti izrednemu sklicanju Društva narodov in spôsobu se pričakanje, da se bo že danes sestal plenum Društva narodov in splošno se pričakanje.

Tokio, 20. februarja. s. Vojni minister je opozoril vlado, da postaja položaj v Šanghaju vedno resnejši, ker bo veliko število kitajskih vojakov Čang-kajška ojačilo 19. armado. Vlada najato storiti vse notrechno, da se prepreči

razvoj položaja smeri, ki bi zahtevala vojno napoved.

V uradnih krogih izjavljajo, da japonske čete ne nameravajo zasledovati Kitajcev preko onih 20 km, ki so omenjeni v ultimatu.

Washington, 20. februar. AA. Stimson je poročal Hoovru o najnovejših dogodkih na Kitajskem. Po sestanku s Hoovrom je Stimson izjavil, da je položaj tako delikaten, da ne mora podati nobene izjave. Ponesrečena pogajanja so napravila na zunanjem urad globok vtis. Uradniki sestavljajo načrte, not glede na bližnjo japonsko ofenzivo. Za nastop sveta Društva narodov vlada v uradnih krogih veliko zanima, vendar pa prevladuje naziranje, da nihče ne bo mogel izpremeniti sklepov japonske vlade, da uredi vprašanje Mandžurije in Šanghaja z direktnimi pogajanjami s kitajsko vlado.

Nova organizacija srednjih trgovskih šol

Nekatere važnejše podrobnosti iz novega zakona o srednjih trgovskih šolah

Beograd, 20. februarja. Kakor smo že poročali, je Narodna skupščina pred dnevi soglasno odobrila novi zakon o srednjih trgovskih šolah. Glavne določbe tega zakona so:

§ 1. Nalogi srednjih trgovskih šol je, da poleg splošne izobrazbe v duhu jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva nudijo učencem strokovno, teoretično in praktično znanje za trgovski poklic.

§ 2. Srednje trgovske šole so pod vrhovnim nadzorstvom ministra za trgovino in industrijo in pod neposrednim nadzorstvom bana.

§ 3. Srednje trgovske šole so trgovske akademije in dvorazredne trgovske šole. Trgovske akademije so popolne, dvorazredne trgovske šole pa nepopolne srednje trgovske šole.

§ 4. Trgovske akademije s končnim izpitom imajo značaj srednje šole z višjim tečajnim izpitom. Učenci, ki so dovršili trgovske akademije in napravili zaključni izpit, lahko nadaljujejo šolanje na visoki ekonomski komercijalni ali kakki drugi visoki trgovski šoli.

§ 5. Dvorazredne trgovske šole imajo rang 6 razredov srednje šole (realke, realne gimnazije). Učenci, ki so dovršili to šolo in napravili zaključni izpit, lahko prestopijo v III. razred trgovskih akademij, če napravijo dopolnilni izpit.

§ 6. Srednje trgovske šole so lahko državne, samoupravne ali pa ustanove gospodarskih korporacij.

§ 7. Srednje trgovske šole so lahko moške, ženske ali mešane.

§ 13. Samouprave in gospodarske korporacije lahko z odobrenjem ministra za trgovino osnujejo in vzdržujejo srednje trgovske šole. Šole samoupravnih oblasti imajo pravico javnosti, šole vzdrževane od gospodarskih korporacij, pa samo z odobrenjem ministra za trgovino.

§ 14. Minister za trgovino lahko dovoli tudi osnivanje internatov pri posameznih šolah, vendar pa vzdrževanje teh internatov ne sme iti na breme države. Vsak internat mora imeti svoj statut, odobren od ministrstva za trgovino.

§ 22 V prv razred trgovskih srednjih šol se sprejemajo učenci, ki so dokončali štiri razrede srednje šole, (gimnazije, realke) z nižjim tečajnim izpitom in učenci,

ČSR ne pusti trgovati s svojim ozemljem

Praga, 20. februarja. AA. List »Češke Slovo« objavlja vest, da je krajevni odbor agrarne stranke v Košicah poslal predsedniku republike Masaryku in predsedniku vlade brzojavko, v kateri sprašujejo, koliko odgovarja resnici vest, da je zunanje ministrstvo demantiralo izjavo avstrijskega ministra Schürfa, da je Češkoslovaška pripravljena odstopiti Madžarski Košice. Pisarna predsednika republike je odgovorila, da je zunanje ministrstvo objavilo v tem predmetu popolno resnico. V imenu zunanjega ministrstva je odgovoril minister Krofta, da so navedbe avstrijskega ministra Schürfa bile demantirane že 25. minulega meseca, češ da so to kombinacije brez vseh osnov. Minister za zunanje zadeve Beneš je že večkrat odločno oddal kakršnokoli odstopitev češkoslovaškega ozemlja. Ministrstvo za zunanje zadeve smatra za svojo dolžnost, da se kategorično izjaviti proti vsekm, ki bi hotel trgovati s slovaškim ozemljem.

Borba za predsednika v Nemčiji

Berlin, 20. februarja. AA. Posvetovanja habsburške fronte glede nacionalistične kandidature za predsednika republike prihajajo v odločilno fazo. Za danes pričakujejo v Berlinu prihoda Hitlerja. Pri koncu odločitve bodo pri posvetovanju navzoči tudi voditelji Stahlhelma. Zdaje se, da bo malo verjetno, da bi se desničarske stranke mogle sporazumeti za predložitev skupnega kandidata. Pravijo, da bodo postavile več kandidatov, da tako odvrgajo kar največ glasov Hindenburga. Nacionalistični tiskovni urad demantira, da bi bil Oskar predložil svojo kandidaturo.

Berlin, 20. februarja. AA. Agrarna stranka je objavila manifest, v katerem poziva svoje člane, da volijo Hindenburga.

Snežni zameti v Bolgariji

Sofija, 20. februarja. Zaradi silnih snežnih zametov je včeraj orient ekspress občutil v Sofiji in ni mogel nadaljevati vožnje do Carigrada. Davi se je vlak vrnil proti Pariz.

Izročitev odlikovanja Nj. Vel. kralju

Beograd, 20. februarja. Snoči je prispeval v Beograd rumunska deputacija pod vodstvom predsednika rumunskega parlamenta Pompeja. Delegacija je bila na kolodvoru zelo svečano sprejeta. Na vnoč je bil prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Ječmenič, skoro ves oficirski zbor, predsednik Narodne skupščine in celokupno rumunsko poslanstvo. Po svečanem sprejemu je bila delegacija nastanjena v hotelu »Srpski kraljev. Danes popoldne je delegacija na Dedinju izročila Nj. Vel. kralju visoko odlikovanje, s katerim ga je odlikoval rumunski kralj Karol.

Iz državne službe

Beograd, 20. februarja. H kuričnici v Mariboru je premeščen kontrolor masinskega oddelka v Ljubljani Tomaž Zupanc. — Z odlokom finančnega ministra so premeščeni k dravski finančni direkciji finančni tajnik Ernest Močnik iz Vranja, Víktor Jurk iz Plevlja, Ivan Pređikar iz Maribora in dr. Aleksander Podobnik iz Zaječara. — Z odlokom posvetnega ministra so upokojeni učitelji Ernest Širc v Ljubljani, Ignac Skrbniček v Planici, Ivan Pušenec v Mozirju, Josko Odlašek v Dančalah, Alojzija Preme v Grosupljem in Zora Orel v Ljubljani.

Briand nevarno obolel?

Pariz, 20. februarja. Pariska izdaja nekega ameriškega lista je objavila senzacionalno vest, da je bivši zunanj minister Briand, ki se modri na svojem posestu, nevarno obolel. List piše, da sta bila dva zdravnik specjalista pozvana iz Pariza ter da sta mu moralni dati več injekcij, da sta ga ohramila pri življenju. Uradno izjavljajo, da jim o takem obolenju Brianda ni nič znanega.

Ameriški protest proti madžarskemu moratoriju

New York, 20. februar. AA. Zavod za mednarodne finance, ki stoji pod pokroviteljstvom društva bank za plasiranje kreditov, je izdal poročilo, ki pravi, da so zainteresirane banke poslate protest ameriškemu ministrstvu zunanjih zadev in Državu narodov proti ukinavitvi plačil s strani Madžarske. Protest navaja, da znaša 14 posoil, ki jih je Madžarska sklenila z Zednjemini državami, 65 milijonov dolarjev.

Preveč odvetnikov v Bolgariji

Sofija, 20. februarja. AA. Na Bolgarskem je 2750 odvetnikov, 927 izmed njih živi in deluje v Sofiji. Zaradi splošne gospodarske krize je postal tudi življenje odvetnikov precej težko. To se vidi tudi iz tega, da mnogi odvetniki izjavljajo, da ne bi mogli plačevati v svoj pokojniški fond, čeprav ustanovitev se pripravlja, niti po 200 levov na mesec, čeprav računi kažejo, da bi se odvetniški pokojniški fond tako majhnimi prispevki niti ne bi mogel vzdržati ne delovati po pravilih. A čeprav je položaj odvetnikov na Bolgarskem skoraj obupen, je na univerzitete vendarje vpisani okoli 1750 pravnikov. To je tem bolj nerazumljivo, ker tudi država ne more v svoji administraciji zaposliti nič več pravnikov kakor dozdaj.

Painleve vrnil mandat

Tudi posredovanje Doumera brezuspešno — Mandat bo dobil najbrže Laval ali Tardieu

Pariz, 20. februarja. Kakor so v poletnih krogih napovedovali že včeraj popoldne, se je misija bivšega vojnega ministra Painleve za sestavo široke koncentracijske vlade izjavila. Painleve je po dolgotrajnih pogajanjih in neuspehl poskusih dali ob 4. vrnil predsedniku republike mandat za sestavo vlade.

Včeraj popoldne je sicer izgledalo, da bo vendarle prišlo do rešitve krize v duhu koncentracije, vendar pa so se tuji ti poskusi izjavili. Vse frakcije so imeli včeraj popoldne svoje seje, na katerih so razpravljale o položaju. Radikalna stranka si je zlasti prizadevala omogočiti sestavo vlade nacionalne skupine, vendar pa so desničarske skupine vztajale na svojih zahtevah, ki jih je

smatral levičarski Painleve za nesprejemljive.

Ob 5. popoldne je predsednik republike sam posredoval in pozval v avdijenco Painleveja in Tardieuja. Avdijenca je trajala hal eno uro, vendar pa ni rodila začenjajočega uspeha. Painleve je v teknu noči kljub temu nadaljeval pogajjanja in je poskušal sestaviti levičarsko vlado. Moral pa se je naposled prepričati, da bi tudi taka vlada ne našla oporev v parlamentu ter je zaradi tega naposled vrnil mandat.

Predsednik republike Doumer bo danes popoldne določil novega mandatarja. Pričakuje se, da bo sedaj poverjen mandat predstavniku desnice, po vsej verjetnosti Lavalu ali pa Tardieu-n.

Nevaren vlonmilec pod ključem

Vlon v pisarno »Jugomaterijala« pojasnjen

Ljubljana, 20. februarja

Dne 30. januarja je bil izvršen drzen vlon v lokal podjetju »Jugomaterijal« na Dunajski cesti. Na sličen način kakor mesec dni poprej v Krisperjevo trgovino se je med opoldanskimi urami nekdo vtihotil v poslovne prostore med 12. in 14. ter odnesel zelo znano ročno blagajno, v kateri je bilo

policija je Pečarič v Beliču aretirala ter ju konfrontiral s krojačem iz Florijanske ulice. Tedaj je bil Belič zelo ogoren v levičarski krojač v obraz: »Vi ste govorili blazni, jaz nisem bil nikdar oblek. Sploh vas ne poznam!«

Seveda je policija rajši verjela krojaču, ki je obč gospoda prav dobro poznal in zato je Pečarič in Belič izročila sodišču. Ko je pri Beliču 18. t. napravila hišno preiskavo, da je naročil pri nekem krojaču v Florijanski ulici že 1. februarja dve moški obleki, zase in za svojega prijatelja Pavla Beliča, hišnika v Dvořakovici ulici, rodnom tudi iz tržaške okolice. Ko je krojač omenil, da prav rad napravi obleke, same da hoče nekaj naplačila, mu je Pečarič dejal, naj bo v tem pogledu brez skrbi, češ, da

Mednarodne smuške tekme v Mariboru

Maribor, 20. februarja. Davi so se prispevale v Maribor mednarodne smušarske tekme, za katere vlada mestu ter mariborski sportski ogromno zanimala. Kakor znano, bi se moralo vrstiti v Maribor pretekel nedeljo državno prvenstvo, ki pa je bilo zaradi slabih snežnih razmer preloženo v Kranjsko goro. Davi se je vrstilo tekmovanje na 18 km. Startali so najboljši tekmovalci iz države, dočim menda od inozemcev ni bilo nikogar. Njih start se pričakuje jutri. Med drugimi se je prijavil za skoke znani avstrijski skakač Keglovitsch.

Start je bil pri gostilni Achting, od tam pa proga vodila po obronkih in pobocih Pohorja. Smukta je bila prav dobra. Zanimalo je, da so prvih pet mest zasedeli članji gorenjskega in ljubljanskega zimsko-sportnega podsvareza. Prvi je prispeval na Smokoj z Jezencem v 1:24.03. Smolej je pokazal, da se razvija v enega naših najboljših tekmovalcev; drugi je bil Joško Janša v 1:25.21 (Hrlica), tretji Jakopin (Dovje-Mojsstrana) v 1:28.19, četrti Berwar (Ljubljana) v 1:28.19, peti Šramel (Ljubljana) v 1:29.6, šesti Neumann (Maribor) v 1:32.4 in sedmi Jurč (Maribor) v 1:35.06.

Zvočni kino Ideal

Na splošno zahtevo še danes, a ne preklicno zadnjikrat!

Georg O' Brien

kor</p

Protestni shod

trgovskih nameščencev

Proti izigravanju novega obrtnega zakona — Banska uprava uspešno posredovala

Ljubljana, 20. februarja.

Trgovski nameščenci in nameščenec se snodi zbrali v dvorani Delavske zbornice v taki množini, kakor še nikdar pred. Med njimi je bilo pa seveda tudi dosti privatnih nameščencev drugih strok in delavstva. Trgovskim nameščencem je šlo za pravice, ki jih jim določa novi obrtni zakon, a Gremij trgovcev je že pravice hotel skratiti z okrožnico, ki jo je poslal vsem trgovcem. Nekateri veletrgovci so to okrožnico vsem uslužbenec odpovedali službo in jih takoj zopet nastavili, nekaj jih pa niso več sprejeli. K sestanku je prišlo toliko udeležencev, da so bili zasedeni vsi stoli in tako polna tudi stolnica, da so morali odpreti vsa vrata v dvorani, med zborovalci smo pa opazili tudi podpredsednika Delavske zbornice in tudi prav mnogo starejših trgovcev.

Zborovanje je otvoril predsednik ljubljanske sekcije Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije g. Milnar, ki je opisal ter priporočil, naj zborovalci resolucijo sprejemajo soglasno. Vse govornike in njih izjavjanja so zborovalci pozdravili z aplavzom in živahnim odobravanjem, večkrat pa tudi z viharnim pritrjevanjem in buršnimi vzhiki ter medkliki. Prvi je govoril kot član banovinskega sveta g. Ivan Tavčar in izjavil:

Novi obrtni zakon so nameščenci in delavci z zadovoljstvom vzel na znanje. Ker prinaša znatna zboljšanja v pogledu socialne in upraviteljske razmerje.

Med delodajalcem so bili nekateri na poslu, da bi se izognili jasnim zakonitim dolodiom in oškodovali nameščencem pravice, ki ticejo dopuste, odpovedni rok in odpravnine. Aksijski delodajalci načelujejo veletržci. Pri tem so prav posebno agilne tri znane nemške tvrdite.

Značilno je, da so bili inicijatorji nesocialnega nastopa proti svojim nameščencem baš veletržci, oni, ki so gospodarsko najmočnejši in zato v najlažjem položaju nuditi svojim nameščencem vse ugodnosti.

Nameščence so čez noč in skrajno brezobzirno postavili pred dejstvo, da so stara službenca razmerja razvezana in da prične nova.

Molče so prejeli nameščenci odpovedi, a s trdino upanjem v srcu, da v pravni državi vendarle ne bo mogel obveljati tako nezaščitni čin gospodarjev.

To, kar tudi novi obrtni zakon nameščencem glede dopustov, odpovednega roka in odpravnin, do najmanj, kar so nameščenci upravičeni zahtevati. Tako samoobsebi umiljev se so pravice, da bi jih vsi delodajalec po svobodni volji, sami od sebe in brez zakonitega pritiska že od nekaj moralni nuditi svojim nameščencem. Kajti socijalni zločin bi bil, ačko bi tvrdka, kateri je nameščenec zvesto služil in množič premoženje dvajset let, vrga na nameščenca na cesto brez odpravnine.

Novi obrtni zakon vendarle ni bil zato uzakonen, da bi se ne izjavil. Dopusti, odpravnine in odpovedni roki so vendarle zato, da jih bodo nameščenci deležni, ne pa da bi se z navideznimi odpovednimi odpravnimi te pravice. Kdor drugače misti in dela, ravna proti zakonu in je povrhu se rušilec socijalnega miru, ker gre v našem primeru za najprimitivnejše uslužbenčeve pravice, katere neizvajanje morajo roditi največji odpor in nezadovoljstvo.

O nezakoniti akciji Gremija ljubljanskih trgovcev je bil informiran tudi banovinski svet po tov. Lovšinu. Banovinski svet je z ogorčenjem vzel na znanje nesocialnega nastopa ljubljanskih veletržcev. Gospod ban dr. Marušič me je pa še posebej pooblastil, da v njegovem imenu izjavim na današnjem shodu tole:

Banska uprava je bila že po vlogi Zveze društev privatnih nameščencev opozorjena na odpovedi trgovskim in privatnim nameščencem. Nameščenci so lahko prepričani, da bo državna oblast z ozirom na to, ker so odpovedi nameščenstva eklatantno izigravanje obrtnega zakona, vse potrebitno ukrenila, da se take protizakonosti preprečijo. —

V imenu Pomočniškega zabora je tajnik g. Kravos opisal dosedanje boj proti aksijski gremiji in anketi delodajalcev in delodajalcev pri banski upravi, kjer je zastopnik bana ugotovil nezakonitost in kaznivost postopanja g. trgovcev. Se pred anketo je pa gremij uvedel, da se je zaletel in je objubil revidirati svoje stališče, češ, da na hotel izzvati odpovedi ter je le na inicijativo nekaterih veletrgovcev hotelo opozoriti na zakon. Trgovci so podali načelno izjavo, da ni šlo za okrnjenje dobrin novega zakona in da niso niti razpravljali v odpravninah in dopustih.

Trg nameščenci so zahtevali, da delodajalci takoj vse odpovedi preklicijo in sprejmejo tudi vse odpuščene tovarishe zoper v službo. Načelnik gremija g. Gregor je predlog sprejel in prosil, naj razburjenje poneha ter izrazil željo, naj Pomočniški zbor zbere vse konkretni material o tej zadevi in predloži na skupni seji. Gremij naj krivico popravi z novo okrožnico, vendar si pa trgovski nameščenci pridružijo pravico sklicanja novega shoda. Zanesemo se popolnoma na izjavo zastopnika bana in zato upamo, da se vse popravi. Razburjenja je res morda preveč, ugotoviti je pa treba, da trgovci z istočasno odpovedjo in zopetnim sprejemom niso prekinili službe, ker je pred zakonom takoj odpovedi ničesar. Priznavamo, da so pošteni trgovci zmetali okrožnico v koš. Bodimo mirni in disciplinirani ter čakajmo na izid seje delodajalcev s Pomočniškim zborom. Ce ne dobimo svojih pravic, sklicemo shod drugam!

S pozivom k vstopu v organizacijo je

g. Kravos končal svoj govor, za njim je pa za Delavsko zbornico govoril g. Golmajer, ki je opisal borbo Delavske zbornice za pravice privatnih nameščencev ter ostro napadal delodajalcev. Ugotovil je sum, da so naši trgovci šele na pristis trgovcev iz drugih banovin izdali okrožnice, ker so trgovci po vsej državi odpovedali svojim uslužbenecem. Ker bo zakon še izpopolnjen s pravilnimi in urednimi, se bomo morali se večkrat sestati v obrambo svojih pravic.

Po svojem govoru je g. Golmajer utemeljeval naslednjo resolucijo, ki je bila sprejeta z največjim odobravanjem:

Gremij trgovcev v Ljubljani je skrenil in izdal okrožnico za svoje člane, v kateri naroča, da trgovci šest tednov pred izjavljanjem obrtnega zakona z dne 5. novembra 1931, ki stopi v veljavo dne 9. marca 1932, odpovedo svojim nameščencem službe ter sklenejo z njimi nove službene pogodbe.

Z ozirom na to akcijo Gremija trgovcev v Ljubljani predlaga shod trgovskih in privatnih nameščencev v Ljubljani, vršec se dne 19. februarja 1932 v dvorani Delavske zbornice, naslednje:

1. Generalno, da se novi obrtni zakon uveljavi z dnem objavljenja v »Službenih Novinah«, to je z 9. novembrom 1931 in tem prepreči vsakršna sabotaža določil novega zakona.

2. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

3. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

4. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

5. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

6. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

7. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

8. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

9. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

10. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

11. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

12. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

13. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

14. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

15. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

16. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

17. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

18. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

19. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

20. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

21. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

22. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sklep, pa ali seji ni bil ne obveščen in ne vabjen na sejo Pomočniški odbor gremija, dasi določa doslej veljavni avstrijski zakon, da se mora Pomočniški odbor vabiti k vsem sejam gremiju delodajalcev, ki obravnavajo službeno razmerje med nameščenci in delodajalcem.

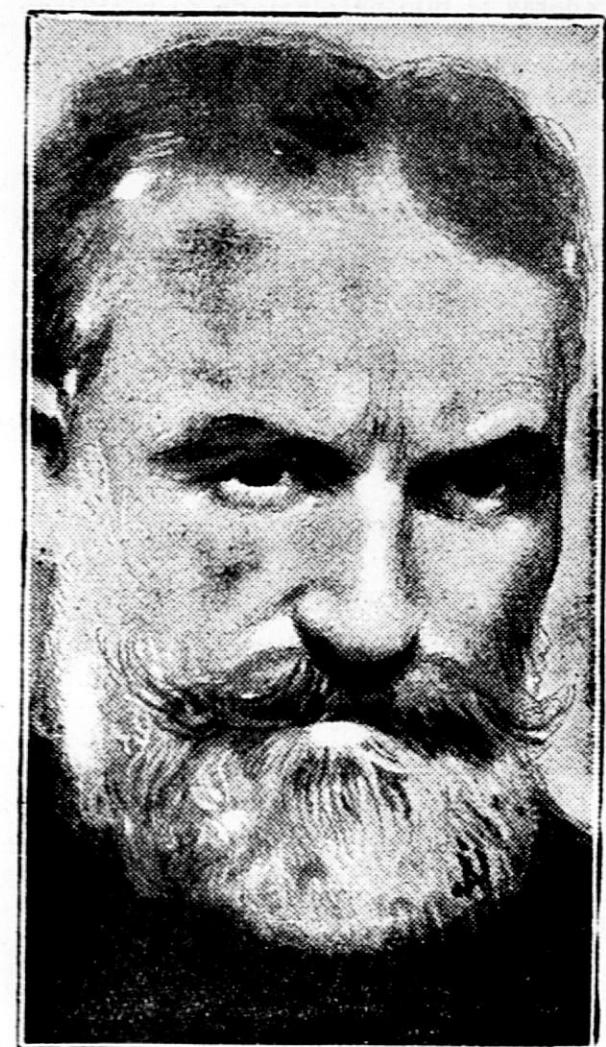
23. Sklep oziroma okrožnico Gremija trgovcev v Ljubljani, ki odreja odpoved trgovskim in privatnim nameščencem, naj se razvlejajo, kot protizakon, ker o sk

Naša proslava

Shawove 75 letnice

Premijera Shawove komedije „Zdravnik na razpotju“ v naši drami

Oeški literarni historik in kritik Arne Novak razpravlja v svoji študiji o nedavno tragično premiljenem pesniku Viktorju Dyku o tistem tipu literatov, ki jih filozofski lahko imenujemo relativiste. Ti ne priznavajo niti v svetu idej, niti v moralnem življenju nikakih trajno veljavnih resnic, češ, vse je odvisno od družabne konstelacije in dobe. Tako so celo z versto resnobo priznani v splošnem zakonom. Relativisti razširjajo proti vsemu dvome, posmeh, ubijajo iluzije in pridigujejo neki nihilizem, ki podira glavne teme slovenske družbe.

Ta iz slike (čmernosti), sklepse in nihilmizma izvirajoča dekadentna literatura, ki ni primašala dušam nobenega resničnega užitka in poletja, se je morala kmalu umakniti optimističnemu idealizmu, ki edino zavoljuje.

La Shaw, ta glavni zastopnik relativistov, je ostal sam sebi zvest. Skeptik je, ki se vsemu roga, se vsemu posmehuje in dosledno dokazuje, da je vse snarobe prav: kar smatra poprečnik za prav in dobro, baš ni prav, nego je slab in grdo. Izrazit subjektivist je, vedno polemičen in tendenčen. Njegovi dialogi so duhoviti, fejtoni, ki fascinirajo s svojo predzročno duhovitostjo, izražajo trditve, ki konservativnemu poslušalu imponirajo, a ga obenem žalijo in mu izlivajo bolest. Saj Shaw mu trga na kosce vse veljavne principe in ideale, vse včrklo ponjuje v pritlikavost, v vsem junaškem nadje smešno strahopetost, v požrtvovanosti sebičnosti, a za vse najresnejše ima le dovtip, kritičen porog. Vsako medalo gleda pač predvsem ob zadaji.

A vendar ni krut, kajti preveč humorista ima in sijajne advokatske duhovitosti, močan dramatik je z izredno dramatično tehniko in silen psiholog. Ali se strinjam z njim ali ne, priznati mora vsaj, da ima relativno vendarle često prav, zatočak vsaka reč ima pač dve plati in ob najlepšem solncu so seveda tudi načrtevno in najdaljše sence Shawovi vsejkratno živo slikani, čisto individualni značaji, vedno presemetljivo dejanje, napeto zanimivo razvijanje prizorov in vedno presemetljivo, fetonistično osupljiv zaključek dajejo njezovim igram močan odrski uspeh.

Klobuk dolil pred umetnikom Shawom, ali prbetil to ostri intelektualci ni. Zlasti če ga smatrata za duhovitec, ki načeloma načelno vedno ugovarja, ki forsirano zamotuje in podira vse, kar stoji in bo stalno. Tudi za balkanske osvobodilne vojne je imel le ceneno ironijo in roganje, ki je Nemcem tako všeč, da so iz njegovih balkanskih „Junakov“ napravili opereto. Danes, po svetovni vojni, ko so tudi Nemci okusili vojno, pa pravijo, da so „Junaki“ — neznani! Ako postavljajo Shaw zgodovinske značaje na oder jih iz opozicije pusti klasičom in pusti realizmu sliko čisto moderno. Tako sta njegova Kleopatra in Ivana (Orleanska) sodobni angleški punciki, kakršne imata Shaw pač tudi v svojih veseloigrancih, ki se gode dandanes. Duhovito, a neresnično.

Toda odširok, dramatsko, teatralno je vse brez dvoma. In le če ne pozabljajo pr. njegovih igrah, da gledaš imeniten teater, ki ga podaja veliki gledališki praktik, le tukrat imas užitek. Ker pa vsak tega ne more, je končni efekt problematičen.

Tud, z njegovim „Zdravnikom na razpotju“ se bo večini gledalcev takoj godilo Shaw se kaže tu izrazitega relativista. Ves kulturni svet smatra medicino za najtežjo vedo in zdravniški poklic za najbolj odgovorni socialni poklic. Zdravnik je največji dobrotnik človeštva, pravimo Shaw pa trdi, da ni večina zdravnikov znanstveno nič bolj izobražena kot njih krojci, da ni med mazačem in zdravnikom nobene razlike, ker oba hočeta le služiti, da so zdravniki vedno boma brezvestni sliperji in cinkiki, ki se igračajo s človeškim zdravjem, zlorabijo ljudi za poskusne kunce, more brez sočutja, ker so nevedneži in zločinci iz poklicu itd. Napisal je celo knjigo, kot predvor v svoji drami, ki nai kaže isto Duhovito, zdravno, toda neresnično. Shaw je za duhovit teater, zato se zdravniki ne morejo čuti prizadeti. O vsakem poklicu lahko napiše Shaw tako komedijo in zasluži z njo prav toljke tantime. In potem si glede zasluga — seveda zoper relativno — nobenega razločka med zdravnikom mazačem in dramatikom. Eden se igrača s človeškim zdravjem drugi pa s človeško moraljo, vestejo, s človeškimi idejami in načeli. Oba pa duhovito!

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

vasi, se po par dneh vrnil domov in izjavil, da je bil navdušen in očaran. Seveda je bil očaran nalač in samo zato, ker so drugi razočarani in ogorenici.

Tudi v „Zdravniku na razpotju“ so vse te slavne zdravniške kapacitete in velike avtoritete, ti zreli že starci učenjaki ogorčeni nad slikarjem Dubedatom, ki je umetnik, a amoralen brezveznež, ki ga ni nicesar sram. A Shaw dokazuje, da so ti zdravniki se vedje barabe, ker niso Dubedata ozdravili jetike, in sir Ridgeon je moril, ker je rajši ozdravil tovarša.

Ridgeon nima na svoji kliniki prostora še za slikarja, nego se mora odločiti ali za tovarša ali za slikarja, ki prisiljeno in čisto nemogoče. V dobi avtor in telefona lahko zdravnik zdravi poleg desetih pacientov še enajste. Toda Ridgeon noco ozdraviti slikarja, ker ga smatra za človeško uše, in za snadnjeno bestijo in pa ker — hoči vzeti slikarjevo vlogo do ženo! Zdravljenje slikarja izroči zdravniku Benningtonu, ki je tudi sir in o katerem zatrjuje starci, resni sir Cullen, da je odlična kapaciteta. A Shaw ga slikar kot bolj lahkomiselnega tepla kakor so načinjenci konjederici!

Slikar seveda umre. Da jetika v zadnjem stadiju sploh ni ozdravljiva in da bi niti Ridgeon slikarjevo nismo, je Shaw brez pomena. Zdravniki so tepel in zločinci, o tem ne dovoljuje dvomiti.

Ali zaključek mora biti presemetljiv, humorino cincen. Vdova namreč pove, da se spet omoti, a z — dosti mlajšim. Ridgeon je bil namreč tudi tolik tepec, da jo je pozabil vprašati, predem je storil svoj

Fr. G.

Prav posebej gre priznanje g. C. Debevecu za njegovega sina Patrika Culena; ustvarjal je po maski, kretnjah, dikejih in godnjavosti izvrstni tip, ves živ in močan. Zelo je ustreljal ulogu bolnega zdravnika, revereža in pohtoveža, g. Lipah, prav dobro sta individualizirala g. Ceser in g. Gregor, ki je znal vedno iznova vzbujati smeš.

Odmen je bil Ridgeon g. Skrbinšek, darsi premiad. Kabinetno figuro genialne amoralnega slikarja je zoper postavil g. Kraji. Tip neverjetno tepcastega novinarja, kakršnih pa je, žal, v resnic vse preveč, je podal g. Sancin, a zdravniškega asistenta naravnog g. Jerman.

Kot Jennifer je bila ga Šaričeva, darsi ne povsem razpoložena, glajivo topla zamenjava, označena z mnogimi finimi potezami, a realistično krepka in simpatično resolutna gospodinja ga Medvedova.

Zmerom apartno zanimali Shaw je pri-

prabil občinstva tollko, da je bilo gledal-

ške skoraj razprodano. Problematična igra

daje človeku desti razmišljati in je zato

vredna, da najde tudi v bodoče čim več

gledalcev.

Ljubljana, 20. februarja.

Svoje obširno predavanje je razdelil dr. Dular v dva dela. Prvi del obsegata analizo gospodarske krize in našteva glavne krize, kar jih je bilo v zgodovini, drugi del se pa nanaša na sedanjto krizo in na ukrepe, ki bi bili potrebni, da jo srečno prebrodim. Gospodarske krize imamo že od pamтивka, samo da so bile v staril časih drugačne, kakor zdaj, ker je bila tudi struktura gospodarskega in družabnega življenja drugačna.

Tik pred svetovno vojno smo videli že prve znake svetovne gospodarske krize, ki jo občutimo zdaj v večji meri tudi v naši državi. Sedanja kriza je težja, ker ni samo agrarnega, temveč tudi industrijskega, denarnarne in kreditnega značaja. To je kriza industrijske proizvodnje in sedanjega kapitalističnega gospodarskega sistema odnosno družabnega reda. Sedanja kriza je začela pretresati gospodarstvo posebno močno leta 1930 v onih državah, kjer je močno razvita industrija. Zastalo je blago in obrati so se omejili. Posledice so se pokazale v naraščanju brezposelnosti. Mnogo je kriva tudi Rusija s svojo dumpling-politiko in prisilnim vzdrževanjem konzuma.

Največji revez je zdaj naš kmet, ki je navezan v prvi vrsti na živinorejo in prščerejo. Tu pa doseže cene, ki so prava sramota, za trdo kmetsko delo in niso v nobenem skladu niti z vrednostjo porabljenih krme. Vprašati se je treba, ali bi se ne dala doseči regulacija prodajnih cen, toda brez državnega monopola ali podobne državne intervencije? Tu ima široko polje hvaljevne dela baš zadružništvo, da določi in učvrsti prodajno ceno živine, in če ne gre drugače, da samo intervencija pri prodaji. Če bo imel kmet denar, se poveča konzum in promet, davčna moč se utrdi, strah pred redukcijami pa omili.

Potrebna je tudi davčna reforma pri našem malem kmetu. Kmet iz okolice mestla lažje in ceneje vnovči svoje pridelke, kot oni iz oddaljenejših krajev, kar goči v pravico. Kmet iz oddaljenejših krajev mora plačevati visoko želesniško prevozno in dobro bi bilo, če bi uvedla želesniška uprava tako zvanji 4. razred, ki bi omogočil ceneji prevoz kmetov iz oddaljenejših krajev. Mestne občine bi pa morale tem kmetom preskrbiti cenen skupina prenosiča in shrambe, kamor bi spravljali živila. Treba pa tudi misliti na omejitve potoka podeželskega ljudstva v mestu in industrijske kraje. Na kmetih je brezposelnost redka in često primanjkuje dovoljno moči.

Drugo je kriza v industriji in trgovini ter s tem v najožji zvezi brezposelnost. Tu vidimo napake, ki jih je težko odstraniti. Marsikaj se producira že v dovoljni meri doma in ni treba uvažati, da ne izvzemam niti državnih dobav, kjer konkuriраjo in licitirajo inozemci v škodo naše domače industrije in našega delavstva, dočim tuje države večinoma zabranjujejo naše uddeležbo na licitacijah za njihove državne dobave. Nadprodukcija in konkurenca v počasnih industrijskih panogah je tudi zlo. Naša navada je takoj kopirati podjetje drugega čim vidimo, da mu še dobro gre. Prekomerni inozemski uvoz teži našo industrijo. To so pogonske sile, ki zavrti kolo nesreče, v zvezi s kmetijsko krizo in slabimi plačami pada konzum, proizvodnja se zmanjšuje, nastaja delna ali splošna brezposelnost delavstva, konzum še bolj pada in kmalu prideva tja, kjer smo zdaj.

Cesto čujemo o brezravnosti podjetij, ki odpuščajo delavstvo. Pomisli pa moramo, da je naša industrija pretežno

zadržana v srednjem delu, ki je v nihilmizmu in relativno nobenega razločka med zdravnikom mazačem in dramatikom. Eden se igrača s človeškim zdravjem drugi pa s človeško moraljo, vestejo, s človeškimi idejami in načeli. Oba pa duhovito!

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Angleška vlada je rusko sovjetsko poslanstvo vrgla iz Londona in države, Shaw pa se je dal povabiti v Rusijo, si da pokazal ondi boljševiške Potjomkinove

človeške družbe.

Danes premiera sijajne šaloigre

VESELA KAVALERIJA

Bomba smeha! V glavnih vlogah

Ernst Verebes — Herman Thimig — Otto Wallburg — Gretl Theimer.

Predstave danes ob 4, 1/4 in 9/4, jutri v nedeljo ob 3, 5, 7. in 9 zvečer.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Dnevne vesti

Poverjenikom »Vodnikove družbe«
Vse gg. poverjenike prosimo in pozivamo, da store svojo dolžnost, ki so jo prevzeli!

t. j., da nabero članov čim preje in pošljajo svoje nabiralne pole družbenim pisarnim v Ljubljani. Vsako poverjenštvo ima v svojem okolišu že stalni kader svojih članov.

Olancarino bodo pri teh članih lahko dobili klub gospodarski krizi, saj to so člani Vodnikove družbe že od leta 1926; poleg tega pa so bile knjige za leto 1931 tako lepe, da bo vsak prav rad ostal član družbe se v bodoče. Nadalje prosi upravo Vodnikove družbe vse gg. poverjenike, da pritoče družbi v letu 1932 čim več novih članov.

Naučnejša propaganda za pridobivanje novih članov so lanske knjige. Naloži naj skuša vsati poverjenje v svojem okolišu organizirati nekaj starja in zanesljiva članov, ki bodo pod spredno roko poverjenika postali najboljši agitatorji za pridobivanje novih družbenikov, ter s tem olajšati naporno delo poverjenika. V kratkem objavi družba knjizveni dar za leto 1932. Torej na delo za našo »Vodnikovo družbo!«

Počitniška prostost fondov vojnega ministrstva. Ministrstvo za vojno in mornarico se pritože, da nekatere pošte zatajajo plačilo počitnine za poštne nakaznice, ki jih razpošljajo v medsebojnem prometu ali v prometu z drugimi državnimi oblastmi in ustanovami. »Remontosko-konorni fond«, »Ekonomske fond« in »Fond za podizanje zgrad na stanovanje oficira, vojnih činovnika in ostalih službenika kot vojske in mornarice.« Ker se udejstvuje, da fondi kakor državno-pravne ustanove in stoje pod neposrednim nadzorstvom ministrstva za vojno in mornarico, se morajo smatrati za državne ustanove. Zato uživajo ti fondi kot taki isto ugodnost počitniške prostosti, kakor ostale državne ustanove.

Razdelitev zimske oblike, cipek in čevljev poštним uslužencem. Počitno ravateljstvo v Ljubljani razglasila, da se bo v marcu razdelila službenja oblike (zimska bluza hlače, čepica in čevlji) vsem dosejanim uslužencem, ki služeno obliko že prejemajo in vsem tistim postavljenim zvanjnikom in služiteljem, ki so ali pa bodo 1. marca pridobili pravico do plače s prvim periodičnim poviškom po določilih zakona o uradnikih. Cena oblike za leto 1931/32 je takole: zimska bluza in hlače 260 Din, čepica 30 Din in čevlji 140 Din.

Nove pristojbine za poštné pakete. Po ministrski naredbi stopilo s 1. marem 1932 v veljavo nove pristojbine za pakete nad 5 kg teže. Te pristojbine se določajo po razdalji (pasu) od pošte, ki paket sprejme, pa do naslovne pošte, ki ga bo naslovniku izročila. Da bo vsaka pošta lahko in hitro določila razdaljo (pas), v kateri leži druga pošta, je ministrstvo dalo natisniti poštno karto, na kateri so navedene vse pošte naše države. Na podlagi te karte in krogov, ki so na njej načrtani, lahko vsaka pošta določi pas (cono) z ozirom na kako drugo pošto. V kartah so napisani dvojni krogi, v katerih sredšču leži sprejemna pošta. Manjši krog v modri barvi, katerega polmer meri 95 mm, kar odgovarja v zračni črti razdaljo 100 km, označuje mejo prvega pasa za določeno pošto. Potem takem spadajo vse pošte, ki so v tem krogu, v prvi pas sprejeme pošte. Večji krog v rdeči barvi, katerega polmer meri 285 mm, kar ustrezira razdalji 300 km, označuje mejo drugega pasa. Vsa mesta, ki leže med modrim in rdečim krogom, spadajo v drugi pas. Vse pošte pa, ki leže izven rdečega kroga, so oddaljene od sprejemne pošte preko 300 km in spadajo v tretji pas. Ti krogi so napisani na karti za vsako pošto posebej. Na vsaki karti je navedeno ime pošte, za katero ti pasovi veljajo. Karte bodo pošte prejeli pravočasno. Dolžnosti vsake pošte je, da si sama napravi v abecednem redu seznam pošte, ki leže v prvem pasu. Priporučni je, da je treba smatrati vse pošte, ki so na sami črti kroga, da leže znotraj kroga ter spadajo v bližnji pas.

Razpis književnih nagrad. Mladinska Matična misli izdati za Miklavž v izredni publikaciji knjigo za najmajše šolske otroke in razpisuje zato dve nagradi, prvo v znesku 2000 Din, drugo pa 1000 Din za dvoje najboljših del. Po obsegu naj delo ne presega štirih tiskanih pol formata izrednih Matičnih publikacij. Sino pojavlja. Delo je lahko literarno ali slikarsko, pisano v prozi ali v verzih, glavno je, da je umetna, ki bo primeren Miklavžu, da je za otroke od šestih do desetih let. Nagrajeni deli dobita tudi običajen honorar. Rokopis naj poslije pisatelju, oziroma slikarju pod gesmom, s katerim naj bo opremljena tudi zaprt kuverta z avtorjevim naslovom. Manuskripte sprejema do 1. avgusta t. l. tujništvo Mladinske mati-

ce, Ljubljana, Franciškanska ul. 6. — Tam dobre pisatelje tudi podrobna pojasnila. Od bor Mladinske matice.

Poletni semestar na zagrebški univerzi. Upisovanje v poletni semestar na zagrebški univerzi bo za nove slušatelje od 1. do 5. marca, za vse druge pa od 1. do 10. marca. Predavanja se pričnejo 11. marca.

Državni upokojence odpuščeni iz občinske službe. Beograjska občina je odpustila 65 državnih upokojencev, ki so zavzemali večinoma same boljša mesta v občinski službi. Odpuščeni so bili zaradi redukcije proračuna. Občina je odpustila samo take, ki imajo nad 2000 Din mesečne pokojine.

Sprejem gojencev v pehotno podčastniško šolo v Zagrebu. IV. pehotno podčastniško šolo kraljice Marije v Zagrebu sprejme 10 maja večje število gojencev. Sprejeti morejo biti samo zadostno pisanem mladenči v starosti od 17 do 21. let. Vsa potrebna navodila dobe interesenti pri občinskih oblasteh, na orožniških stanicah, v osnovnih solah, na vojaških okrugih in pri pehotnih polkih.

Ciril Metodova družba prosi svoje podružnike, da sklicejo občne zbrane ter naznamajo novi odbor družbi in sreškemu načelniku. Naknadno prejeto članarino za leto 1931 je takoj odposlati vodstvu.

V Šent Vidu nad Ljubljano prične podružnica Sadarskega in vrtnarskega društva jugi ob pol 8. uri v risalnici narodne šole predavanje. Predava g. Lenard Frido, predsednik podružnice o vzgoji stenskih in prostostolečnih špalirjev (na prava ogrodja, saditev in oblikovanje špalirjev pri letu po suditvi). Vstop prost.

V Šent Vidu nad Ljubljano prične podružnica Sadarskega in vrtnarskega društva jugi ob pol 8. uri v risalnici narodne šole predavanje. Predava g. Lenard Frido, predsednik podružnice o vzgoji stenskih in prostostolečnih špalirjev (na prava ogrodja, saditev in oblikovanje špalirjev pri letu po suditvi). Vstop prost.

Smrtna kosa. Včeraj je umrl v Ljubljani g. Vido Bratovž, sin znane trgovke s starinami in drugo robo gospode Bratovževe na Gallusovem nabrežju. Počitni je bil pred leti samostojen trgovec, postal pa je pa tudi žrtev splošne gospodarske krize in stagnacije, temveč se je pa pridružila se nekaj notranja bolezni, ki ji je podlegel po daljšem trajanjtu. Počitni je bil tudi agilen sportnik in član SK Ilirija. Zapušča žalujočo soprogro Marijo in dva sinčka. Pogreb bo jutri ob 16. Izpred mrtvašnice splošne bolnice. Blagovni spomenik, preostalim našem meščenim založje!

Čevljev poštним uslužencem. Počitno ravateljstvo v Ljubljani razglasila, da se bo v marcu razdelila službenja oblike (zimska bluza hlače, čepica in čevlji) vsem dosejanim uslužencem, ki služeno obliko že prejemajo in vsem tistim postavljenim zvanjnikom in služiteljem, ki so ali pa bodo 1. marca pridobili pravico do plače s prvim periodičnim poviškom po določilih zakona o uradnikih. Cena oblike za leto 1931/32 je takole:

— Smrtna kosa. Včeraj je umrl v Ljubljani g. Vido Bratovž, sin znane trgovke s starinami in drugo robo gospode Bratovževe na Gallusovem nabrežju. Počitni je bil pred leti samostojen trgovec, postal pa je pa tudi žrtev splošne gospodarske krize in stagnacije, temveč se je pa pridružila se nekaj notranja bolezni, ki ji je podlegel po daljšem trajanjtu. Počitni je bil tudi agilen sportnik in član SK Ilirija. Zapušča žalujočo soprogro Marijo in dva sinčka. Pogreb bo jutri ob 16. Izpred mrtvašnice splošne bolnice. Blagovni spomenik, preostalim našem meščenim založje!

— Vremje. Vremenska napoved pravi, da bo stanovljivo, spremenljivo oblačno in hladno vreme, kakor je bilo tudi včeraj po vseh krajih naše države. Če nob je zoper pritisnil mraz, ki smo o njem mislili, da ga letas ne bo več. Davi je zoper Skrinalo pod nogami. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu 7, v Skoolin 1. v Zagrebu 0, v Šibeniku 1, v Ljubljani —1.6. v Mariboru in v Beogradu —2. Davi je kazal barometr v Ljubljani 772,6, temperatura je znašala —18.

— Samenor ugrabljenega dekleta. V vasi Mariji pri Trogiru so našli v četrtek v vodnjaku 17-letno Jako Nedoščanin, ki jo je pred dnevi ugrabil Joso Komuščinovič. Dekle je šlo raiši v smrt, kakor da bi se omotilo s fantom, ki ga ni živilo. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotovijo, kdo je zakrivil njen smrt.

— 34 stopin pod nuljo. V severozapadnih krajinah vrbske banovine so divjali zadne dni silni snežni meteži. Ze očiščeno železniško progo Bosansko Grahovo–Drvar–Krain je zoper zamelo. V Bosanskem Grahou so imeli včeraj 34 stopin mraza. Sole ostanejo do 28. t. m. zaradi hudega mraza zapuste.

— Samonor ugrabljenega dekleta. V vasi Mariji pri Trogiru so našli v četrtek v vodnjaku 17-letno Jako Nedoščanin, ki jo je pred dnevi ugrabil Joso Komuščinovič. Dekle je šlo raiši v smrt, kakor da bi se omotilo s fantom, ki ga ni živilo. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotovijo, kdo je zakrivil njen smrt.

— 34 stopin pod nuljo. V severozapadnih krajinah vrbske banovine so divjali zadne dni silni snežni meteži. Ze očiščeno železniško progo Bosansko Grahovo–Drvar–Krain je zoper zamelo. V Bosanskem Grahou so imeli včeraj 34 stopin mraza. Sole ostanejo do 28. t. m. zaradi hudega mraza zapuste.

Iz Ljubljane

— Koncert slovenskega vokalnega kvinteta. Kakor je javljeno, pričedi Slovenski vokalni kvintet v ponedeljek, dne 22. t. m. svoj prvi, popolnoma samostojni koncert v Ljubljani. Kvintet je znan vse mu našemu mostu, pa tudi v celi Sloveniji, kot eno najboljših slovenskih vokalnih udruženj. Petorica lepih, svežih, mehkih izvršenih ubranih pa tudi izšolanih glasov. Izvajali bodo celo vrsto slovenskih zborov, četveroslovov pa tudi samospovetov, saj nastopajo člani kvinteta Milan Jug, Tone Petrovič in Roman Petrovič kot solisti, kateri bo spremljal na klavirju prof. Anton Ravnik. Obisk koncerta najtonje priporoča predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

— Koncert orkestra na orglice. Ljubljanski orkester na orglice pričedi jutri ob 11. uri v dvorani kina Ljubljanski Dvor mlašinski koncert s sporedkom ki obsega: Koroske, Stajerske, primorske in gorenjske narodne pesme, ter »Uspavanka« (Brahms), »Moment musical« (K. Jera) in »Ples« (W. A. Mozart). Pisateljica Višnja Jerajeva bo med posameznimi točkami recitarala svoja dela. Navdušenje naše mladine za ta koncert je splošno in prav tako tudi radovednost slišati, kake je močne na tem pristopem instrumentu dosegne umetniško izvajanje. Vstopnina 2.50 Din.

— Polov trgovskim nastajencem! Pomočniški zbor Gremija trgovcev v Ljubljani prosi, da se mu dostavijo vse odpovedi, ki so jih nameščenci prejeli v zadnjem času. Javijo pa naj se tudi vse oni, ki so bili odpuščeni. Zglašati se je v tajništvu Pomočniškega zobra pri tajniku g. Kravosu (tajništvo Narodno strokovne zveze) Delavske zbornice.

— Arjanac, novi film ZKD. Slovitoto Claude Aneta, prizneno za zvočni film je simpatično odjeknilo pri filmski publike, posebno zato, ker je bila naslovnica vloga poverjena odlični karakterni filmigralki Elizabet Bergnerj, katere veliki uspehi v nemih filmih so pred leti zadovoljili svet. »Arjanac« je prav za prav pustolovska povest mlade dekle vendar vendar je njen človeška igra ljubezni v tem mojstrovskem delu predvsem povsem naravno realno in mehko. Vsaka banalnost in slablja sta izgubili, a značilna erotična psihologija obes spolov je nasla toplo razumevanje in podprtje v najnaravnnejši obliki. Vseslovensko predstavlja »Arjanac« borbo obes spolov kremnosten začajev in voljo do končnega uspeha. Elizabetin partner je Rudolf Forster, a režiser Paul Czinner Film bo predvajala ZKD v Elitnem kinu Matici dne 15. in jutri dop. ob 11. uri.

— Redna letna glavna skupščina ljubljanskih šolskih žup je se vrnila v nedeljo 21. t. m. ob 9. dopoldne na Tabor.

Opozorjamo vsa društva in čete, da se je zanesljivo udeleže. — ZUPNA UPRAVA.

— Vaš zdravnik Van potrdi: najboljši

veliki pokret, ki zajame široke plasti človeštva, ustvarja posebno razpoloženje množic, ki se kaže pred vsem v miselnosti in pa tudi v čustvovanju, ki se ne giblja več v naravnih mejah, temveč se nagibata radi pretiravanja že k abnormalnosti. Vsako tako razpoloženje pa je že samo na sebi nezdravo, boljno in zato tudi škodljivo v svojih posledicah, ki lahko postanejo nedogledne ne samo za tiste, ki jih je tako razpoloženje zajelo, temveč tudi za druge, ki so skušali ostati naravni in realni, kljub težkim razmeram, v katere so bili potegnjeni v splošnem vrtincu. Izredno težke in splošne psihoze postanejo na ta način prav lahko usodenoljne samo za posamezne sloje, temveč tudi za cele narode in države; da, lahko celo za vse človeštvo.

— Redna letna glavna skupščina ljubljanskih šolskih žup je se vrnila v nedeljo 21. t. m. ob 9. dopoldne na Tabor. Opozorjamo vsa društva in čete, da se je zanesljivo udeleže. — ZUPNA UPRAVA.

— Vaš zdravnik Van potrdi: najboljši

veliki pokret, ki zajame široke plasti človeštva, ustvarja posebno razpoloženje množic, ki se kaže pred vsem v miselnosti in pa tudi v čustvovanju, ki se ne giblja več v naravnih mejah, temveč se nagibata radi pretiravanja že k abnormalnosti. Vsako tako razpoloženje pa je že samo na sebi nezdravo, boljno in zato tudi škodljivo v svojih posledicah, ki lahko postanejo nedogledne ne samo za tiste, ki jih je tako razpoloženje zajelo, temveč tudi za druge, ki so skušali ostati naravni in realni, kljub težkim razmeram, v katere so bili potegnjeni v splošnem vrtincu. Izredno težke in splošne psihoze postanejo na ta način prav lahko usodenoljne samo za posamezne sloje, temveč tudi za cele narode in države; da, lahko celo za vse človeštvo.

— Sedanji rod je že doživel več takih dočaj težkih psihoz. Spominjam samo na predvojno psihozo centralnih velesil, ko se je vojno povlečevala kot rešitelja človeštva in edini spas za srečo bodočnosti. Kakšni gorostasti izroči človeške miselnosti in čustvovanja so se porodili v medvojni psihozi posameznih narodov in držav, temveč vse v spominu. In po vojni je obljela celo mase zopet druga, povočna psihoza. Vse se je vrglo na uživanje življenja, kakor v nekaknem veselju in zadoščenju. Državni psihozi posameznih narodov in držav so se vse v spominu. In po vojni je obljela celo mase zopet druga, povočna psihoza. Vse se je vrglo na uživanje življenja, kakor v nekaknem veselju in zadoščenju. Državni psihozi posameznih narodov in držav so se vse v spominu. In po vojni je obljela celo mase zopet druga, povočna psihoza.

Kače ujedo nezvesto ženo

Grozna kazen za ženino nezvestobo v nekaterih krajih Indije

Inozemski listi so te dni zabeležili o brutalnem posaganju primitivnih indijskih zakonov v ženino življenje. Gre za primer drakoničnega kaznovanja žene v bogati vasi Šipar pri Nagpuru na bregu levega pritoka Gondava.

V gornji in srednji Indiji je še vedno mnogo krajev, kjer angleški zakoni nimajo prav nobene veljave. Tu so mohamedanski prebivalci v svojih haremih še vedno neomajeni gospodarji nad življienjem in smrto svojih žen in omeniti je treba, da so zelo kruti gospodarji. Med največje krutosti spada kazen, ki doleti v teh krajih nezvesto ženo, ki žive z njo več ali manj v miru. njihovi vladarji, mogočni khani, imajo pa po več žen in često zadostuje samo neznaten sum, na zadene ubogo ženo strašna kazen. Gorje ženi indijskega mogotca, če se mož izveri! Pač se pa lahko mož izveri kadar in kolikor hoče, saj ima itak več žen in je pa vseeno, če občuje z desetimi ali z dvajsetimi.

Nezvesto ženo slešijo skoraj do nagega in privedo v posebno sobo, kjer stoji več košev z živimi kačami. Tu jo prisilijo, da leže, potem pa dvignejo pokrove košev s kačami in zaklenejo vrata. Edina možnost, da si nesrečna nezvesta žene so imeli nedavno v indijski vasi Šipar in nihče se ni zmenil na tleh, kakor da je onesveščena. Kimalu priležejo kače iz košev, razležejo se po vsej sobi in začno seveda

laziti tudi po ležeči ženi. Čim se nesrečnica zgane, jo velike kače napadejo in ogrijejo.

Cesto se pripeti, da se nesrečna žrtva strese, ko začuti na sebi hladne kače, ali pa se zgane od strahu in groze. Kače so takoj napadejo in začno grizti, da nesrečnica od groze kar skače po sobi. Končno je popadejo krči besnosti, dokler se ne zgrudi onesveščena na tla ali pa se začne obupno boriti s kačami do popolne iznenemlosti. Dolgo se razlegajo njeni obupni klizi iz zaklenjene sobe, končno se pa čuje samo še zamolko stokanje in hropanje. Mnoge tako strašno kaznovane žene se zatevajo z glavo ob steno, da počasi in v strašnih mukah umro.

Če pa nezvesta žena vzdrži vse te muke, če ostane mirna navzlic strahu in grozi, če leži nepremično 20 minut, zaigra v sošenih sobi godba, odprta se vrata in kače se brž zvijijo v klopčič in začno svoj ples, ženo pa odneso na varno. Le redki so primeri, da bi kaznovana žena ne zblaznela, ali da bi je kače do smrti ne ujedle. Ta kazen je ena najstrašnejših v Aziji sploh. Angleški zakoni sicer strogo nastopajo proti nji, toda Indijci se za prepoved ne zmenijo dosti. Tak primer mučenja nezveste žene so imeli nedavno v indijski vasi Šipar in nihče se ni zmenil na tleh, kakor da je onesveščena. Kimalu priležejo kače iz košev, razležejo se po vsej sobi in začno seveda

sodnika, naj mu dovoli razviti jo. Sodnik mu je dovolil toda mož je doživel neprijetno presenečenje. Fotografiранa namreč ni bila njegova žena v objemu drugega, temveč on sam, kako objema sobarico. Seveda se je žena usodni zmoti od srca simejala, sodišče je pa zakon razveljavilo, toda po moževi krvidi. Podjetni fotoamater pa zahteva zdaj od njega še 5000 dolarjev.

Prebivalci Mandžurije

V sporu Japoncev in Kitajcev za nadvlado v Mandžuriji nihče ne vpraša prebivalcev te dežele in ker ne igrajo v sporu nobene vloge, tudi malokdo ve, kdo so prav za prav ti prebivalci. Od plemena Mandžu, ki je po njem dežela dobila ime, so ostali le še neznavni ostanki. Poleg teh prebivajo v Mandžuriji ostanki staroazijskih, tunguskih in mongolskih narodov, kar so Burjaki. Giljaki itd., ki se preživljajo z lovom in živinorejo. V Mandžuriji so naseljeni še sedenski narodi, okrog 20 milijonov Kitajcev, 350.000 Japoncev, en milijon Korejcev in 200 tisoč Rusov.

Kakov Mongoli, tako so tudi Mandžuji večinoma poljedelci. Mandžui so tungusko pleme. Oni verujejo, da so bili njihovi predniki narod Jučev ali Niočev. V starih časih so bili naseljeni v severni Kitajski med reko Luan tja do Pečili in bili so večinoma pastirji, nomadi. Ko je Džingiskan v 13. stoletju razdelil cesarstvo, so se Mandžui podredili Kitajski, ki so bili mongolski osvajalci že oslabili. Pozneje so pa Kitajce izgnali. Leta 1664 so ponovno napeli vse sile in posrečilo se jim je priboriti nadvlado. Mandžui so uveli na Kitajskem za Kitajce obvezno kite. Kita je bila znak podložnosti. Prvi mandžuški cesar je izdal odlok, da zločinci, kaznenci in pripadniki zaničevanih slojev kite ne smejo nositi. S tem je postala kita zopet znak časti in dostenjanstva.

Večina Mandžuev prebiva med Kitajci na Kitajskem in sprajela je že njihove običaje, nošo in način življenja tako, da jih je težko razlikovati od Kitajcev. Samo neznavni del v severnem delu Mandžurije živečih Mandžuev, zlasti pa v ruski Sibiriji, je ohranil stare šege in običaje svojih prednikov. In samo tu se je ohranil še njihov jezik. Mandžui zdaj nimajo svojega jezika, ne lastne umetnosti, ne literature. Samo njihova kita in noša sta starega mandžuškega izvora.

čel hoditi z doma v oguljeni, zakrpani oblike kakor berač.

— Meša se mu! — so si šepetal so sodje.

Hektor pa se za nikogar ni zmenil, na nikogar se ni oziral. Sel je trdovratno za svojo fiksno idejo, da bo preoblečen v siromaka lažje našel nesebično, dobro nevesto.

Samotarsko in melahnolično se je izprehal po mestu in iskal svojo krasno dušico, ki bi znala prečitati iz njegovih oči vroče hrepeneњe po ljubezni.

Nekoga je bil očenil, toda vedno se je v zadnjem hipu skesa in ni mogel spraviti iz sebe odločilnega »da«, čeprav ga je kar poziralo dvoje zaljubljenih ženskih oči.

Zato se je tudi dogajalo, da so si mnoga dekleta želela položiti nežno ročico v krepko, široko desnico tega dobrodružnega orjaka.

Dvajsetkrat je že prav malo manjkal, pa bi se bil očenil, toda vedno se je v zadnjem hipu skesa in ni mogel spraviti iz sebe odločilnega »da«, čeprav ga je kar poziralo dvoje zaljubljenih ženskih oči.

— Ne, ljubiš me, dušica moja, — si je mislil na tihem. — mene ne ljubiš, pač denar, ki mi ga je zapustil oče.

Hektor je hotel imeti v rokah dokaz, da bo ljubljen samo zavolio svojih »dejstnih in duševnih lastnosti, ne pa zavolio svojega denarja.

Toda saj bi se bil lahko iznebil svojih nadležnih milijonov, — utegne kdo ugovariati.

Seveda.

Njemu se je zelo pametnejše obdržati jih in ponuditi se svoji bodoči ženici v oblike siromaka.

Tako se je torej zgodilo, da je za-

vici mu je pomigala, naj se ji približa.

Sreča Hektorja Laponika je utripalo kakor še nikoli.

Nerodno je vstal in se odmajal proti avtomobilu. Mlada dama ga je ogledovala od pete do glave in na obrazu se ji je poznalo radostno vznemirjenje.

— Evo je! Evo je! — si je mislil Hektor. — Ta bo prava!

Mlada lepotica si je pa tudi mislila:

— Evo, to je mož, ki sem ga že dolgo iskal!

In z zadovoljnim smehljajem je dejala Hektorju:

— Veseli me, zelo me veseli, da sva se po srečnem naključju srečala... Pridite k meni jutri ob enajstih dopoldne. Velja? Upam, da vam ne bo žal.

In izročila mu je svojo vizitko:

— Grofica Petrovska,

44 bis, avenue Hoche.

Hektor Laponik je bil očaran od tolike mikavnosti in prijaznosti. Zaman je iskal besed, ki bi izrazilje njegovo rodstvo, njegovo zadovoljstvo.

Ko si je slednjič malo opomogel od prijetnega presenečenja, je bil avtomobil že izginil.

Nazvalc svojemu čudaštvu in ekscentričnemu Hektoru ni spadal med moške, ki se vrzeljo v ljubavne pustolovščine brez premisleka in potrebnih priprav. Še istega večera se je informiral o grofici Petrovski.

Informacije o njej so bile sijajne, da,

še več kot sijajne. Zvedel je, da je grofica vdova po kozaškem polkovniku, ki ji je zapustil čedno premoženje. Zahaja v načelju parisko družbo, njeno življenje je neomajeno, njen vedenje vzorno.

— Taka žena je kot nalač zam!

— je vzkliknil Hektor navdušeno.

Drugi dan, točno ob določeni uri, se je napolil k ljubljenemu bitju lepo oblačen, sveže obrtil, ves izpremenjen, da bi ga človek ne spoznal.

Ves srečen je pozvonil.

— Je grofica Petrovska doma?

— Madame dopoldne nikoli ne sprejema. — je odgovoril sluga.

— Toda ona me je sama povabila za to uro...

— Ah, tako! Že vem, za kaj gre.

Sluga je obrnil Hektorju hrbet in zakljal skozi odprtia stranska vrata:

— He, Marie!... Po tisti zavitek je prišel.

— Po kakšen zavitek? — je vprašal prišlec začudeno.

In sluga mu je pojasnil, da se je vrnila gospa grofica prejšnjega dne vse srečna z izpreshoda in naročila sobarici:

— Slednji sem našla krškega fantata, pravega hrusta, ki nas bo rešil oblek in čevljev mojega pokojnega moža.

Gotovo ima čevljev št. 47, kakor moi pokojni mož... Marie, pripravite te stvari in napravite velik zavitek. Jutri ob enajstih pride ta fant pon.

Klinika Mayo v Rochesteru (Minnesota)

Morilka

v umorjenčevi krvi

73 letni zasebnik J. Domonkoš iz Komarna je sprejel pred dve mesecevna v službo 38 letno gospodinjo M. Stankovičevu, ki je bila med vojno kot sestra na bojišču, pozneje pa 10 let strežnica v bolnici. Te dni so zasišali sosedje iz Domonkoševe hiše na Morilki, ki so prihitali v izbo, so našli Domonkoša umorjenega, pri njegovem truplu pa zvezano Stankovičovo. Gospodinja jim je pravila, da je prišel zvečer v kuhinjo tolovati s sekiro v roki in planil naravnost na Domonkoša. Stankovičeva je klicala baje na pomoč, toda tolovati jo je vrgel ob tla in zvezal, potem se je pa onesvestila. Kaj se je zgodilo pozneje, ne ve.

Orožniki so našli v shrambi sekiro, ki se ji je poznalo, da je ležala v ognju. V peči so pa našli ostanke sežganega toporišča. Vse je pričalo proti Stankovičevi in orožnik so jo arretirali. Ko so jo trdno prijeli, je priznala, da je ona umorila Domonkoša. Mož je prodal pred dnevi v Komarnu hišo za 54.000 Kč in Stankovičeva se je hotela polasti denarja. Vzela je sekiro in ubila starca. Pri njem je našla 1000 Kč, v telefoniku pa zlato veržico. Denar je stala v steklenico in jo zasila s peskom ter vrgla v stranišče, da bi jo pozneje lahko našla. Sekiro je vrgla v peč in toporišče je zgorelo. Ker je bila vsa okrvljena, se legla na umorjenega starca in se vso noč valjala v njegovih krvi, da bi tako zabsrala sledove svojega zločina. Steklenco z denarjem so orožniki našli. Stankovičeva so orožniki izročili sodišču.

Bojevita žena

V francoskem mestu Limoges se je oženil nedavno mlad podčastnik z domačinko, ki mu je prinesla v zakon skromno doto. Komaj je pa spravil podjetni stražmojster pričenjeni denar v žep, se je dal premestiti v Lyon. Mlado ženo je pestil v Limogesu, v Lyon je pa vzel s seboj ljubico. Dobri ljudje so pa njegovi ženi kmalu sporočili, da naj pazi nanj, sicer ga utegne izgubiti. Tako je odšla po postelu skrito, da počasi dobiti v domu in ko je odšla po vino, ji je ukradel branilno knjizico. Ko se je vrnila, je tativno opazila. Laudenbach je pa pograbil valjar za testo in jo ubil. Laudenbach je priznal da Puberlove ni samo umoril, temveč tudi otropal. Policija je arretirala tudi njegovo ženo, ker ne more verjeti, da bi spala tri noči v sobi, kjer je bilo pod posteljo skrito truplo, pa bi o tem nicesar ne vedela. Laudenbach mora biti sadist, drugače si ne mogoče razlagati načina njegovega zločina. Truplo svoje žrtve je razrezal in nekaj kosov je spravil v nahrbnik ter si ga oprtal, ko sta sta z ženo na izlet. V istem nahrbniku je imel tudi jivila in jedilno orodje.

Policija pa domnevja, da ima Laudenbach na vesti tudi 17letno Josefine Mazur, 26letno kuharico Ano Gruber, hišnico Dorfmeister in trafikanta Sack. Josefine Mazur, izredno lepo dekle, je izginila že l. 1923 in še zdaj ni o njej nobenih sledov. Brez sledu je izginila pred dvema letoma tudi kuharica Ana Gruber. Obe sta stanovali blizu Laudenbacha.

Policija pa domnevja, da ima Laudenbach na vesti tudi 17letno Josefine Mazur, 26letno kuharico Ano Gruber, hišnico Dorfmeister in trafikanta Sack. Josefine Mazur, izredno lepo dekle, je izginila že l. 1923 in še zdaj ni o njej nobenih sledov. Brez sledu je izginila pred dvema letoma tudi kuharica Ana Gruber. Obe sta stanovali blizu Laudenbacha.

Še več kot sijajne. Zvedel je, da je grofica vdova po kozaškem polkovniku, ki ji je zapustil čedno premoženje. Zahaja v načelju parisko družbo, njeno življenje je neomajeno, njen vedenje vzorno.

— Taka žena je kot nalač zam!

— je vzkliknil Hektor navdušeno.

Drugi dan, točno ob določeni uri, se je napolil k ljubljenemu bitju lepo oblačen, sveže obrtil, ves izpremenjen, da bi ga človek ne spoznal.

Ves srečen je pozvonil.

— Je grofica Petrovska doma?

— Madame dopoldne nikoli ne sprejema. — je odgovoril sluga.

— Toda ona me je sama povabila za to uro...

— Ah, tako! Že vem, za kaj gre.

Sluga je obrnil Hektorju hrbet in zakljal skozi odprtia stranska vrata:

— He, Marie!... Po tisti zavitek je prišel.

— Po kakšen zavitek? — je vprašal prišlec začudeno.

In sluga mu je pojasnil, da se je vrnila gospa grofica prejšnjega dne vse srečna z izpreshoda in naročila sobarici:

Albert Sorel:

30

Cudodelni zdravnik

Roman

Rofosse je potem v svojem verskem fanatizmu in iz principa očetovske autoritete zahteval, naj prime njegovega sina roka pravice tako, kakor je zaslžil. Fontemors je pa zopet hotel, naj bo obravnava čim prej končana in zadeva potlačena. Gospo Rofossovo je veljal ta udarec življenje.

Zblaznela je kmalu po razburljivih dogodkih, v juliju 1848. In tako je Rofosse ves zbegal poklical k sebi svojo sestro Athenaido.

Athenaida se je teh 18 let julijsko monarhije strašno mučila. Februarske revolucije se je ustrašila. Pariza ni hotela več niti videti. Svoje premoženje je zdržala z bratovim in kupila sta mostan Saint-Vigor v Eureskem kraju, skoraj nasproti Mondreville. In tja sta se zatekla...

Tu je bilo Maškovih zapiskov konec. Chebsky jih je znova zelo skrbno prečital. Potem se je zamislil in vzel iz žepa papirje, najdene v medaljonu slike Jeanne de Pleurs. Prvi hip je bil razočaran. Bili sta samo dve strani pisemskega papirja, počečkani s komaj čitljivo pisavo, ki se ji je poznalo, da izvira

Spominjam se, da mi je brat zabi-

VEČ LITROV MLEKA

dobrega, po 2 Din 25 para

bi dostavljal na dom v Ljubljano — bližina Poljanske ceste, Mestni ali Marijin trg. — Naslov pove uprava »Sl. Naroda«.

MODEL ŠT. VID 1

Partija spalnic na zalogi! Elegantno, solidno, poceni! — Vabiva na ogled!

**Erman & Arhar
ŠT. VID nad Ljubljano**

**30 % znižane cene
pohištva!**

Dame, gospodične, dijakinje!

Vsled denarnice krize priredi STROKOVNO KROJNO UČILISČE, LJUBLJANA, Mestni trg 5/II, v začetku marca brezplačni prikrojevalni tečaj damskega krojenja oblek in perila.

One, ki ne morejo osebno obiskovati tečaja, istega lahko izvršijo potom pošte z učnimi zvezki.

Priglasite se pravočasno, ker število je omejeno! 953

**Najcenejši nakup
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14. 22/T**

JOUGURT!

Bolgarsko kislo mleko, vedno sveže, se po naročilu dostavlja tudi na dom ali kamorkoli, v manjšem ali večjem številu. (V večjem številu popust.) Istotako razširovalo sladko pastirizano mleko liter a Din 2.50. Mlekarja, Dunajska cesta 17. (Poleg kavarne Evropa). 949

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Umrl nam je naš srčno ljubljeni soprog, dobr očka, sin, brat, stric, zet in svak, gospod.

Bratovž Vido

trgovski zastopnik

v petek, dne 19. t. m., ob 20. uri, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 21. februarja 1932, ob 4. uri popoldne, izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1932.

Globoko žalujoča soproga Marija, Vidko, Marjan, sinova, in vsi ostali sorodniki.

Zahvala

Ob priliki smrti mojega dragega soproga in očeta, gospoda

Lovro Demšarja

izrekam vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mojo prisrčno zahvalo.

Posebej se še zahvaljujem zdravnikoma gg. dr. Jamarju in dr. Volavšku, ki sta storila vse, da bi ga ohranila pri življenu, vsem darovateljem prekrasnih vencev, gremaju trgovcem in sploh vsem njegovim prijateljem in znancem, ki so ga v tako častnem številu spremili k večnemu počitku.

Maša zadušnica bo darovana v frančiškanski cerkvi v torki, 23. t. m., ob 7. uri zjutraj.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1932.

Minka Demšar in otroka.

od drhteče roke; k pismu sta bila prista dva notarska akta.

Začel je čitati pismo, označeno: Genovefa s datumom 27. julija 1849.

Maurice... ure so mi morda že štete; bojim se, da bi ne zblaznila. Resnica mora priti na dan, mora me preživeti. Evo moje izpovedi:

Ne spominjam se, kaj se je zgodoval v onih groznih trenutkih. Pravili so mi, da je sin strejal po svojem očetu; to je res. Pravili so mi, da je pobegnil z dijamanti. Spomnila sem se, kaj so mi pravili o njegovem burnem življenu. Njegov oče je bil ranjen, dijamanti so izginili. Sum je prišel proti volji.

Prišli so sodniki. Videla sem, da mi mož ne zaupa. Bala sem se. Dejali so mi, naj odgovarjam sodniku. Vprašali so me, če sem vedela za Mauricov prihod. Odgovorila sem, da ne. Vprašali so me tudi, če je Maurice vedel za dijamante. Pritrdila sem. Ali so bili dijamanti na mizi, ko sem odšla iz sobe? Pritrdila sem. To je bilo vse, kar so hoteli vedeti od mene. Vso noč so mi rojila ta vprašanja po glavi; zdelo se mi je, da nisem storila prav, da sem s svojimi odgovori obdolžila Maurica. Spominjam se, da je vprito mene dijamante odklonil, da sem mu moral s silo natakniti en prstan na prst in da mu je dal moj brat 2000 zlatih frankov, da bi mu ne bilo treba jemati dijamantov. Če je Maurice nedolžen, je mogel samo en človek storiti zločin: tisti, ki je prišel v sobo...

Spominjam se, da mi je brat zabi-

čil, da moram zatajiti pred sodniki, kaj je Maurice pobegnil. Spominjam se tudi v vodnjak vrženega zavojčka.

Drugi dan sem pa zvedela vse od Gauberge. In tedaj sem se zgrozila, da sem bila tako strahopetna. Uganila sem vse. Že drugič sem bila žrtev svoje slavosti in bratove lopovčnine; izdala sem bila Maurica.

Iskala sem dokaze; evo jih. Ali bi jih bila mogla predložiti sodišču? Ne vem. Bojim se. To presega moje moči.

Maurice je nedolžen; dokaz leži na dnu vodnjaka: videla sem ga, na lastne oči sem se prepričala, da je Maurice res nedolžen.

Chebsky je hitro prečital še oba notarska akta.

Dokazi so nepobitni. Vse bo pojasnjeno. Vse se izpolnjuje.

Naenkrat je vstal. Groza ga je spreletela po vsem telesu. Prijet se je za glavo in se na ves glas zakrohotal, rečok:

— Prisegal sem! Prav imam! Omi niso poznali usmiljenja, jaz ga tudi ne bom!

Pobral je po mizi razmetane papirje, potem je pa legal na posteljo. Cez četrtek ure se je prebulid ves prepoten, izbuljenih oči in šklepetajočih zob.

Vstal je in planil k ogledalu. Odskočil je ves prestrašen.

— Ah tako? — je vzkliknil. — Na vse zadnje sem še sam zblaznel! Ne, to se ne sme zgoditi! Potrebujem še tri mesece življena, zavesti razuma!

In brž je nalil iz stekleničice nekaj

kapijic zelenkaste tekočine, dolil vode in v dušku izpraznil kozarec. Potem je kmalu zaspal in trdno spal.

XV.

Onesimov dopust je bil končan. For mygnyski volilci so čakali na njegove nasvete, da bi izvolili izmed kandidatov tistega, ki bi jim največ obljudil.

Oče mu ni prigovarjal. Dejal mu je samo:

— Včeraj sem govoril z Rofossem, to se pravi hotel sem govoriti z njim. Saj veš, kakšen si. Ničesar si hotel slišati o tem in zatrjeval je, da ne bo nikogar poslušal, dokler Genovefa ne bo zdrava. To pomeni, dokler ga bo ta šarlata odiral...

— Ali se vam ne zdi, da je ta Chebsky nekaj opazil? — je vprašal Onesim.

— Ne, meni se ne zdi, da bi kaj slušil ali celo vedel. Sicer sem pa prepiral Athenaido in na njo se zanesem... Ona dela sicer proti nama, toda pomaga nam bo najti sledove sovražnikov. Pozneje jo pa že zbegava. Za to že poskrbim. Za enkrat nama pa ne preostane nič drugega nego čakati in opazovati Chebskega.

— Mislim, da dolgo ne ostane tu.

— Tudi meni se zdi tako. Toda za vsak slučaj ga le vprašaj. Tebi je to lahko, ker imaš ministre za prijatelje. Dobro je biti vedno pripravljen.

Potem sta šla oče in sin vsak sebi.

. Drugi dan se je Fontemors priporočil svojemu svaku. Rofossov je bilo, kadar da se mu je odvalil kamen od sreca; postal je mnogo nežnejši v občevanju s

hčerkjo in zgovornejši s Chebskym. Samo Athenais se ni nič izpremenila; ostala je mračna, nezaupljiva, osredotočena, zatopljena v čitanje. Chebsky jo je videl samo po jedi; napram njejmu je bila skrajno obzirna in ni hotel vzbujati domneve, da mu kani prekrižati račune.

Genovefa se je pa začela ta čas malo gibati, malo živeti. Moči so se ji začele vratičati; samo razum se ji hotel zjasnit.

Samo Gauberge ji je stregla, Emma jo je pa opazovala samo skozi steklena vrata; včasih je prišel tudi Rofossov, toda samo od daleč, za trenutek in skoraj skrivaj.

Ta čas se je pa sloves Chebskega razširil po vsem kraju. Od vseh strani so prihajala vprašanja in prošnje, ki jih je pa po večini odklanjal, češ, da je strokovnjak, specijalist, ki se peča samo z duševnimi boleznjimi.

Samo navdušenju stare markize de Malleseville se ni mogel izogniti. Ta dobrodošna dama se je kar prerodila v svojem zdravju in ni vedela, česa bi se bolj veselila, appetitu, ki se ji je bil vrnil, ali čudodelni moči svoje studenčnice. Brez zdravnika ni mogla biti in ker je bila zelo ljubezna babica, je poznala vso zgodovino kraja in jo je zelo zanimivo razlagala. Chebsky je imel z njom potrpljenje. Pri nji se je sezajal z Maylianom.

Kadar je hotel, je znal biti Chebsky zapeljiv. Poskusil je uresničiti svoj načrt, namreč prikleniti nase Andrea,

kar se mu je posrečilo.

STAVBNO PARCELO

na Domobranci cesti prodam Ponudbe upravi lista pod »Krasna lega« 903

FRIZERKO

dobro ondulerko, išči fini salon proti 500 Din mesečne plače, hrani, stanovanjem in oskrbo. Ponudbe s sliko na naslov: Salomon Kristejn, Varaždin, poleg »Grand Hotelac« 945

MED

zajamčeno pristen, hovev za bolne na pijučih, ajdov za pecivo, cvetlični in žabljev nudni »Društvena čebelarnica«, Ljubljana, Vošnjakova ul. 4, v bližini gostilne »Novi svet« 21/T

STANOVANJE

treh sob, kopalnice in pritiklini štev obitelj dveh oseb. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Lepa točka« 394.

ČEVLIJI

na obroke

»TEMPO«, Gledališka 4

(nasproti opere) 19/T

ILUSTROVANA REVJLA

»SVIJET« knjige III. do X. letnik 1927-1930, nevezan, dobro ohranjen, ugodno naprodaj. Ugodna prilika za knjižnice in čitalnice. Naslov v upravi »Slov. Naroda« 937

IGNACIJ NAROKE, Ljubljana, Gospodarska cesta 13 (Kolizej) poleg skladista »Alko« 125/L

KLAVIRJE PIANINE

inozemskih svetovnih znank vam nudi najugodnejše Muzeja Sv. Petra c. 40. 18/T

KLAVIRJI

Zaloga in izposojevalnica klavirje prvočasnih svetovnih tvrdk. Prodaja najcenejša, na najmanjše obroke z garancijo. Popravila in ugleševanja se izgotavljajo strokovnjaki in ceno. R. Warbinik, Ljubljana, Gregorčičeva 5. 898

MODROCE

ottomane, divane, fotelje in vse tapetinske izdelke vam nudi najcenejše

SOSTANOVALCA

solidnega sprejmem. Naslov v upravo »Slov. Naroda« 954

ENO ALI DVE GOSPODINCI

sprejmem na stanovanje in hranilo ali pa tudi brez po zelo zmeri ceni v centru mesta. Naslov v upravi »Slov. Naroda« 952

PRODAM GASPERCEK

s cevimi za polovično ceno. Naslov v upr. »Slov. Nar.« 948

VELIK ZASLUZEK

Za mojih 85 raznih patentiranih novosti, ki se zelo lahko povsod razpečavajo — iščem v vsej državi sposobne in poštene zastopnike, katerim nudim možnost izvanredno velikega zaslužka. — Dopis na Trgovščku kuču »Patent Univerzal«, Djordje S. Stefanović, Beograd, Lomina ul. broj 39. 947

LINOЛЕ PREPROGO

kupuj, vloženo glavnico 20.000 do 30.000 Din iščem ponudbe pod »Compagnie Bijeljina« postope restante. 925

MODROCE

afrik. vsakovrstne zimamente, otomane, najcenejše couch zofe po godinah cenah kupite pri tapetniku

Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg 2

Plošče niso več luksus

ker si jih lahko za nizko ceno izpodite pri